مەهدی لە بیروباوەڕی

ئەهلی سونەت و جەماعەت

ئایا لە ڕووانگەی دەقە شەرعیەکان مەلایانی ئەهلی بیدع و گومڕاکان ڕاستە کـە دەڵێن خیلافـەت نیـە تامەهدی دەرەچێت ؟

نووسەر: ماموٚستا ئوسامە تەوحیدی شارەزووری
(الله تعالی بیپارێزێت)

الحق
AL HAQQ

بسم الله الرحمن الرحيم

مەهدی لە بیروباوەڕی ئەهلی سونەت وجەماعەت

ئایا لەڕووانگەی دەقە شەرعیەکان بەناو مەلایانی ئەهلی بیدع و گومڕاکاران ڕاستە کە دەڵێن خیلافەت نیە تامەهدی دەرەچێت ؟

نووسەر: مامۆستا ئوسامە تەوحیدی شارەزووری

(الله تعالى بیپارێزێت)

الدولة الإسلامية

خلافة على منهاج النبوة

١٤٤٧ هـ

أبي سعيد الخدري رضي الله عنه دەيگێڕێـتەوە كە پێغەمبەر ﷺ فەرموويـەتى: (يخرج في آخر أمتي المهدي .. يعيش سبعاً أو ثمانياً يعني حجاجاً (أي سنين) [مستدرك الحاكم 557/4-558 وقال : هذا حديث صحيح الإسناد ولم يخرجاه ، ووافقه الذهبي]

واتا : لەكۆتاى ئومەتەكـەم ـدا مەهدى دەرئەچێت.. حەوت يان هەشت سالّ دەژێت لەپاش دەركەوتنى

علي رضي الله عنه دەيگێڕێتەوە كـەپێغەمبەر ﷺ فەرموويـەتى : (المهدي منا أهل البيت يصلحه الله في ليلة) [مسند أحمد 2/58 ح 645 تحقيق أحمد شاكر وقال : إسناده صحيح وسنن ابن ماجه 2/1367]

واتا : مەهدى لەئـێمەيە لە ئال بەيت ـە الله تعالى لەشەوێكدا چاكسازى ئەكات.

ئیمامی ابن کثیر رحمه الله ـدەفەرموویێت : (أي يتوب عليه ويوفقه ، ويلهمه ويرشده بعد أن لم يكن كذلك) [النهاية في الفتن والملاحم 1/29 تحقيق]

واتا : الله چاکسازی ئەکات لەشەویێکدا واتە مۆفەقی ئەکات بۆ تەوبەکردن و ڕێنمای ئەکات بۆهەق پاش ئەوەی کەپێشتر وانەبوە.

بەڵام تەفسیرێکی تریش هەیە بۆ ئەوچاکساز بونە هەنێکی تر لەزانایان ئەفەرموون : (يصلحه الله في ليلة ـ أي: يصلح أمره ويرفع قدره في ليلة واحدة أو في ساعة واحدة من الليل، حيث يتفق على خلافته أهل الحل والعقد فيها)

واتا : الله چاکسازی ئەکات لەشەویێکدا واتە کارەکەی بۆچاکسازئەکات و پلەی بەرزئەکاتەوە لەشەویێکدا یان لەسەعاتێکی شەودا کەئەهلی حەل وعەقد کۆڕا ئەبن لەسەر خیلافەتەکەی .

ام سَلَمَةَ دەفەرمووێت بیستم لە رَسولَ اللَّهِ ﷺ : ئەیفەرموو (المَهدِي مِن عِترَتِي) مەهدی لەرەچەڵەکی منە ولە ئال بەیتە لەنەوەی فاطمە ڕەزای اللە ی لێ بێت [سنن أبي داود 11/373 . وسنن ابن ماجه 2/1368]

عَبدِ اللَّهِ بن مسعود ڕەزای اللە ی لێ بێت لە پێغەمبەر ﷺ دەیگێڕێتەوە کەفەرموویەتی : (لَو لَم يَبقَ مِنَ الدنيَا إِلَا يَومٌ لَطَوَلَ اللَه ذَلِكَ اليَومَ حَتَى يَبعَثَ فِيهِ رَجلًا مِني - أَو : مِن أَهلِ بَيتِي - يوَاطِئ اسمه اسمِي ، وَاسم أَبِيهِ اسم أَبِي ، يَملَأَ الأَرضَ قِسطًا ، وَعَدلًا كَمَا مِلِئَت ظلمًا وَجَورًا) [أبو داود (4282) - والترمذي (2230)]

ئەگەر لەدوونیادا تاکەڕۆژێک بمێنێت ئەوا اللە ئەو ڕۆژە درێژئەکاتەوە تا پیاوێک لە نەوەی من لەئال بەیت دەنێرێت ناوەکەی ڕێکی ناوی منە وە ناوی باوکیشی ناوی باوکی منە زەوەی پڕ دەکات لە دادوری هەروەک چۆن پێش دەرچونی ئەو پڕکرابوو لەستەم وناهەقی.

شيخ الإسلام ابن تيمية رحمه الله دەفەرمووێـت : (الأَحَادِيث الَتِي يحتَج بِهَا عَلَى خروجِ المَهدِيِ أَحَادِيث صَحِيحَةٌ ، رَوَاهَا أَبو دَاودَ ، وَالتِرمِذِي، وَأَحمَد، وَغَيرهم) [مِن حَدِيثِ ابنِ مَسعودٍ وَغَيرِهِ " ا"منهاج السنة النبوية" (8/ 254)]

واتا : ئەو فەرموودانەی کە دەکرێن بە بەڵگە بۆ دەرچونی مەهدی فەرموودەی سەحیحـن ئەبو داود و ترمذی و احمد و غەیری ئەوان گێڕاویانەتەوە لە ابـن مسعود و غەیری ئەویش.

ئایا لەڕووانگەی دەقە شەرعیەکان بەناو مەلایانی ئەهلی بیدع و گومڕاکاران ڕاستە کە دەڵێن خیلافەت نیە تامەهدی دەرەچێت ؟

پێغەمبەر ﷺ دەفەرموێت : (یکون اختلاف عند موت خلیفة فیخرج رجل من أهل المدینة هاربا إلی مکة فیأتیه ناس من أهل مکة فیخرجونه وهو کاره فیبایعونه بین الرکن والمقام ویبعث إلیه بعث من الشام فیخسف بهم بالبیداء بین مکة والمدینة فإذا رأی الناس ذلك أتاه أبدال الشام وعصائب أهل العراق فیبایعونه بین الرکن والمقام) [رواه احمد وابوداود وابویعلی فی مسنده]

لەکاتی مردنی خەلیفەدا ناکۆکیەک دروست دەبێت پیاوێ کەخەڵکی مەدینەیە هەڵ یەت بۆ مەککە خەڵکی یەن بۆلای بۆئەوەی بەیعەتی بەنێ بەڵام ئەو خۆی پێی ناخۆشە بەڵام بەیعەتی پێ دەدەن لەنێوان ڕوکن ومەقام سوپایەک لەشامەوە بۆی یە ڕۆئەچن بەناخی زەویدا لەنێوان

مەکە ومەدینەدا جاکاتێ خەڵکی ئەو ڕووداوە دەبینن پیاوچاکانی شام و کۆمەڵێ کەخەڵکی عێراق ن یەن بەیعەتی ئەیەنێ لەنێوان ڕوکن ومەقام .

پێغەمبەر ﷺ فەرمووی : لەکاتی مردنی خەلیفەدا ناکۆکیەک دروست دەبێت کەواتا پێش مەهدی خیلافەت ی ئیسلامی دەگەڕێتەوە

پێغەمبەر ﷺ دەفەرموێت : (لا يَزَالُ الْإِسْلَامُ عَزِيزًا إِلَى اثْنَيْ عَشَرَ خَلِيفَةً)[رواه مسلم]

بەبەردەوام ئیسلام لەعیزەتدایە تا دوانزە خەلیفە وە لەلەفزی بوخاریدا پێغەمبەر ﷺ فەرموویەتی (يَكُونُ اثْنَا عَشَرَ أَمِيرًا - كُلُّهُمْ مِنْ قُرَيْشٍ) دوانزە ئەمیر ئەبێت کەهەموویان لەقورەیش ن

ئیمام ی ابن کثیر لەشەرح ی ئەم فەرموودە دەفەرموێت :

ومعنى هذا الحديث البشارة بوجود اثني عشر خليفة صالحًا ،

يقيم الحق ويعدل فيهم ، ولا يلزم من هذا تواليهم وتتابع أيامهم ، بل قد وجد منهم أربعة على نَسَق ، وهم الخلفاء الأربعة : أبو بكر ، وعمر ، وعثمان ، وعلي ، رضي الله عنهم ، ومنهم عمر بن عبد العزيز بلا شك عند الأئمة ، وبعض بني العباس .

ماناى ئەم فەرمووده موژدەيە بەبونى دوانزە خەليفەى چاكـەكار كەهەق وعەدل پەيرِەو دەكەن وەمەرج نيە هەر دوانزەكەيـان بەدواى يەكەوە بـێن بەڵـكو چوار دانەيـان بەدواى يەك هاتون

١- ئیمام ى ابوبكر

٢- عمر

٣- عثمان

٤- على

رِەزاى الله يان لێ بـــێت وە لەنێوان خەليفەكان عمرى كوڕى عبـدالعزيزيشى تێدايـە بەبێ گومان لەلاى پێشەوايـانى ديـن وهەندێ لەخەليفەكان لە بنى عباس بون.

وە دەفەرموێت رحمه الله : (ثم كانت بعدهم فترة، ثم وُجِد منهم ما شاء الله، ثم قد يُوجَد منهم مَن بقي في وقت يعلمه الله. ومنهم المهدي الذي يطابق اسمه اسم رسول الله ﷺ)

[تفسير السورة النور 55]

پاشان لەپاش ئەو خەلیفانە سەردەمی بۆ خەلیفەبون یەت پاشان خەلیفە پەیدا ئەبێت تا الله ویستی لێ بێت وە لەوخەلیفانە هەیانە هێشتا دەرنەچوە لەکاتێکدا دەردەچێت کەالله دەیزانێت وە لەوخەلیفانە مهدی ـە کەناوەکەی هاوتای ناوی پێغەمبەرە ﷺ .

سەرنج بەن برایان و خوشکانی بەرێزم لە کاتێکا زانایەکی وەک ابن کثـیر اقرارِ بەوە ئەکات کەپێش مەهدیش خەلیفە دەرەچێت لەپاش نەمانی خیـلافـەت بەڵام دروستکراوەکانی کوفر بۆپەکخستنی جیهاد و لەناوبردنی خیلافەت هەستاون بەچەواشەکردنی گەنجان بەبیانوی ئەوەی خیلافەت ناگەڕێتەوە تا مەهدی دەرەچێت

الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ، وَعَلَى آلِ مُحَمَّدٍ